

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norsk nukleær dekommisjonering
Storgata 2a
1767 Halden

Deres ref	Vår ref	Dato
	20/8958-2	21.12.2020

Statsbudsjettet 2021: Tildelingsbrev til Norsk nukleær dekommisjonering

1.	Innledning	1
2.	Overordnede utfordringer og prioriteringer	2
3.	Mål- og resultatstyringssystem	2
4.	Prioriteringer for overgangsfasen 2021-2023	2
5.	Prioriterte tiltak og bestillinger i 2021	4
6.	Sikkerhet og beredskap	5
7.	Andre forutsetninger og krav	6
8.	Budsjettvedtak og fullmakter for 2021	6
	Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2021	9
	Vedlegg 2: Fullmakter 2021	10

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 8 S (2020–2021) og Prop. 1 S (2020–2021) for Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak av 19. desember. Tildelingsbrevet fastsetter prioriterte tiltak og bestillinger for Norsk nukleær dekommisjonering (NND) i 2021 og for overføringsfasen for anlegg og personell fra IFE for perioden 2021-2023. Virksomhetens formål og hovedoppgaver framgår av hovedinstruksen for Norsk nukleær dekommisjonering fastsatt 7.2.2018.

Departementet tar forbehold om at virksomheten kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller vil det bli sendt egne oppdragsbrev.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

Norge har 17 tonn brukt reaktorbrensel, to komplette nedstengte atomreaktorer, deler av to tidligere reaktorer og større mengder lav- og mellomaktivt radioaktivt avfall. Staten påtok seg i 2016 et medfinansieringsansvar for oppryddingen etter den nukleære virksomheten i Norge, og har opprettet NND for å følge opp dette ansvaret og sikre trygg håndtering av norsk atomavfall og atomanlegg. NND har også ansvaret for opprydding etter virksomheten til AS Norsk Bergverk ved Søve i Telemark.

For å sikre klare ansvarsforhold og unngå parallelle strukturer skal det være NNDs hovedprioritet å forberede overtakelse av alle relevante anlegg, med tilhørende nødvendig personell og ansvar fra Institutt for energiteknikk (IFE) og Statsbygg. Målet er at overføring gjennomføres 1. januar 2024. I tillegg skal det være god framdrift i planleggingen av dekommisjonering, behandling av brukt brensel og oppbevaring av atomavfall. Det skal i hele overgangsfasen være klarhet i ansvarsforhold mellom IFE og NND. Ansvarsforholdet tar utgangspunkt i at IFE er konsesjonshaver, og dermed ansvarlig for sikring og sikkerhet ved atomanleggene.

NFD vektlegger at NND innehar eller bygger nødvendig kompetanse for alle oppgaver på eget ansvarsområde. Dette er nødvendig bl.a. for å kunne overta konsesjonsbelagte oppgaver fra IFE og gjennomføre pålagte utredninger. Det legges videre vekt på utstrakt samarbeid og felles målforståelse mellom NND og IFE. God sikkerhetskultur, god kommunikasjon som bidrar til involvering lokalt og nasjonalt, og kostnadskontroll er også forutsetninger for en vellykket opprydding.

3. MÅL- OG RESULTATSTYRINGSSYSTEM

Det vises til formål og hovedoppgaver for NND som fastsatt i hovedinstruksen. Disse, sammen med dette tildelingsbrevet, er førende for NNDs aktiviteter. Det tas sikte på å etablere et helhetlig mål- og resultatstyringssystem for NND som skal tre i kraft når overføringen fra IFE er fullført. Systemet skal utvikles i samarbeid med etaten.

4. PRIORITERINGER FOR OVERGANGSFASEN 2021-2023

Overføring av anlegg og personell fra IFE og oppbyggingen av organisasjonen

Staten skal ha kontroll med oppryddingen etter IFEs nukleære aktivitet. For å oppnå dette skal NND på sikt forvalte og drifte atomanleggene. Konsesjon fra regjeringen ved Helse- og omsorgsdepartementet vil være den viktigste milepælen i dette arbeidet. Det er et mål at NND skal søke slik konsesjon i 2021. Inntil NND har mottatt konsesjon, er NNDs rolle i forholdet til forvaltnings- og tilsynsmyndigheten DSA å være søker av konsesjon og tillatelser, og motta veiledning om dette. Veiledning kan innledningsvis innebære revisjon av NNDs organisasjon (nåværende og planlagt), kompetanseplan og styringssystem. Veiledningen er ikke begrenset til konsesjonssøknad og kan være aktuelt også på andre områder. NND må

også samarbeide tett med IFE om organisasjonsutvikling frem til overtagelse, for å tilpasse organisasjonen slik at ansatte fra IFE innlemmes på en god måte og for å beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse etter overtakelsen. Avtaler med eksterne aktører som strekker seg ut over overføringsfasen, må ta høyde for at NND skal tre inn i IFEs nåværende ansvar og roller.

Det skal rapporteres kvartalsvis om arbeidet med overføring sammen med IFE, med oppstart 1. april 2021.

Oppryddings- og utredningsarbeid

NND skal utføre utredningsoppgaver innen rammen av statens prosjektmodell for store investeringsprosjekter på oppdrag fra departementet, jf. Hovedinstruksen. NND skal videre sammen med IFE utrede, inkludert beregne investeringskostnader og levetidskostnader, et midlertidig lager for brensel og avfall, samt oppgradering av behandlingsanlegg. Utredningen skal følge Finansdepartementets utredningsinstruks og skal ferdigstilles innen 1. juni 2022. Ansvar for etablering og oppgradering av slike anlegg følger de til enhver tid gjeldende konsesjoner.

I samarbeidet med IFE skal oppgaver knyttet til pålegg gitt av DSA til IFE, eller som er nødvendig for en rasjonell framdrift i oppryddingsarbeidet prioriteres. Dette gjelder særlig utbedring av lagringsforhold for JEEP I brensel, forberede og iverksette løsning for å bli kvitt høyanriket uran og løsning for ubrukt brensel. Ved inngåelse av avtaler med tredjeparter i overgangsfasen og som har en varighet ut over overgangsfasen, skal følgende prinsipper legges til grunn:

1. IFE er ansvarlig for å oppfylle alle krav og pålegg gitt av reguleringsmyndigheter, så lenge IFE har konsesjon for å eie og drive anlegg og har eierskap til materialet som avtalen gjelder.
2. IFE står som avtalemotpart for leverandører og også for avtalevederlaget.
3. Finansieringen av avtalene kommer gjennom NND.
4. NND gis innsyns- og konsultasjonsrett i forhandlinger og avtaler.
5. Det legges inn i avtalene at NND kan tre inn i IFEs ansvar i kontraktene når NND har konsesjon for å eie og drive anlegg og har overtatt eierskapet fra IFE.

NND skal informere NFD om alle vesentlige avtaler som planlegges inngått.

Summen av overførings- og oppryddingsoppgaver er betydelig, og vil til dels trekke på de samme ressursene, slik at det er krevende å oppnå framdrift på alle områder. Påleggene fra DSA skal prioriteres høyest. For de andre overførings- og oppryddingsoppgavene ber NFD NND i samarbeid med IFE legge frem en egen rapport innen 1. april 2021, hvor det redegjøres for hvilke oppgaver som bør prioriteres opp eller ned.

5. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2021

Overføre anlegg, personell og ansvar fra IFE

Overføringsprosessen fra IFE til NND ledes av NFD. NFD har som mål å avdekke risiko for staten og fastsette en overordnet avtale mellom staten og IFE. NNDs hovedoppgave i prosessen er å skrive en konsesjonsøknad som kan godkjennes av DSA. NND bes sende DSA en deløknad snarest mulig, slik at søknaden gradvis bygges opp og DSA kan veilede i prosessen fra et tidlig tidspunkt. NND har også et betydelig ansvar for i samarbeid med IFE å utarbeide nødvendige delavtaler knyttet til overføringen og gjennomføre nødvendige tilstandsvurderinger av anleggene. Det vises spesielt til oppdragene gitt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 om å vurdere infrastrukturbehov på Kjeller innen 1. april 2021 og å tilstandsvurdere kombinert lager og deponi for lav- og mellomaktivt avfall (KLDRA) med frist 1. juni 2021.

Framdrift i oppryddingsarbeidet

NND skal legge planer for et mest mulig effektivt oppryddingsarbeid. Inntil overføring fra IFE er utført skal NND være en krevende oppdragsgiver, samtalepartner og finansør for IFEs oppryddingsarbeid og forberedelser til dekommisjonering. NND kan også være underleverandør til IFE. Utbedring av lagringsforhold for brukt brensel har høyeste prioritet. NND skal videre prioritere følgende utredningsløp etter statens prosjektmodell for store statlige investeringer. Det er vesentlig at det er sammenheng mellom de forskjellige utredningene.

Behandling av brukt brensel

NND skal fortsette undersøkelser av teknologier som beslutningsgrunnlag for regjeringen. Departementet ber om en statusrapport sammen med IFE om arbeidet med eliminering av IFEs beholdning av våpenanvendbart materiale, herunder høyanriket uran innen 1. april 2021.

Oppbevaring av radioaktivt avfall

NND skal levere konseptvalgutredning om permanent oppbevaring av norsk radioaktivt avfall innen 1. juni 2021. NFD vil ha tett dialog med NND om prosess for lokalisering av oppbevaringsanlegg, og vil komme tilbake med eget oppdrag om dette. Ekstern aktiv kommunikasjon med aktuelle interessenter varsles departementet på forhånd.

NND skal samarbeide med IFE om å utrede midlertidige lagre for avfall og midlertidig lagring av brukt brensel. NND kan ha kontakt med aktuelle vertskommuner og andre interessenter i den grad som er nødvendig for framdrift, med sikte på å kunne etablere et eller flere slike anlegg med tilstrekkelig kapasitet før kapasiteten på KLDRA er oppbrukt eller rivingen av anlegg starter. NND og IFE skal også starte arbeidet med å prosjektere oppgradering av eksisterende behandlingsanlegg, jf. omtale over.

Dekommisjonering

NND skal fortsette planleggingen og etablere et forprosjekt i tråd med statens prosjektmodell for store statlige investeringer (KS-regimet). Det vil bli sendt eget oppdragsbrev. Det er rapporteringsfrist for milepælsplan 1. mars 2021

Helhetlig strategi for håndtering av atomavfall

NFD vil komme nærmere tilbake til frist.

Opprydding Søve

Målsettingen med oppryddingen er å sikre at det deponeringspliktige avfallet for uoverskuelig framtid ikke fører til skade eller ulempe for befolkning og miljø, og på en måte som gjør at bruken av området ikke skal være begrenset av den tidligere tilstedeværelsen av avfallet fra Søve gruver.

Med bakgrunn i dialogkonferansen høsten 2020, skal NND følge opp mulige leverandører/tilbydere av løsninger for opprydding på Søve. NND skal vurdere mulige alternativer for opprydding, og utarbeide tilhørende fremdriftsplan og kostnadsanslag. Det kan være aktuelt å benytte et allerede godkjent deponi, etablere en løsning lokalt, eller utvikling av nye løsninger/deponier. Det forventes at NND har god dialog med aktører som er relevante for eller berørte av oppryddingen, herunder DSA, Vestfold og Telemark Fylkeskommune og Nome kommune.

NND må vurdere om det er hensiktsmessig med fellesløsninger for avfall fra Søve og avfall fra dekommisjonering av de nukleære anleggene.

Prosjektplanlegging og budsjettering

NND skal videreutvikle prosjektplanlegging og budsjettering med sikte på å få mest mulig realistiske prosjektplaner og budsjettforslag. Det skal legges særlig vekt på å utvikle metodikk for å håndtere usikkerhet. NND skal rapportere om status for dette arbeidet i forbindelse med budsjettforslaget for 2022, med frist 1. april 2021.

6. SIKKERHET OG BEREDSKAP

NND skal ha god styring og kontroll med egen sikkerhet og beredskap, og arbeide systematisk med å forebygge uønskede hendelser.

Sikkerhet skal ivaretas og dokumenteres i samsvar med nasjonal strategi for digital sikkerhet og tilhørende tiltaksplan. Arbeidet med digital sikkerhet skal forebygge IKT-sikkerhetshendelser som kan forårsake alvorlig skade i egen virksomhet eller hos andre. NND har ansvar for å håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere.

Det forventes at NNDs sikkerhets- og beredskapsarbeid har fokus på risiko, og at virksomheten regelmessig gjennomfører og tar lærdom av øvelser. Styringsdokumenter og planverk skal oppdateres med utgangspunkt i evaluering av hendelser og øvelser. Det vises videre til det arbeidet som pågår i regi av departementene med å få en best mulig oversikt over risiko i oppryddingsarbeidet.

NND skal redegjøre for arbeidet med sikkerhet og beredskap i årsrapporten.

7. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

Inkluderingsdugnad

NND skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. NND skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har NND hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2021, skal antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en samt nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt oppgis i årsrapporten. NND skal rapportere i tråd med veilederen.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet skal være basert på statlig kommunikasjonspolitikk. NND skal bruke et enkelt språk. Det skal være løpende kontakt mellom kommunikasjonsseksjonen i NND og departementet. Departementet skal varsles tidlig om saker som kan få stor oppmerksomhet i media. Departementet skal få mulighet til å profilere NNDs gode resultater og saker.

NND skal så langt praktisk mulig informere DSA på forhånd i mediasaker, og legge til rette for at informasjon om mediasaker blir gjensidig utvekslet med DSA.

FNs bærekraftsmål

Norsk nukleær dekommisjonering skal i årsrapporten for 2021 rapportere om hvordan innsatsen i løpet av 2021 har bidratt til å realisere FNs bærekraftsmål og spesielt mål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur, og mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. I rapporteringen må det fremgå hvilke mål innsatsen har bidratt til.

8. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2021

8.1 Budsjettvedtak

For Norsk nukleær dekommisjonering er det fattet budsjettvedtak om kap. 907.

Utgifter

Kap. 907	Norsk nukleær dekommisjonering	Beløp
Post 01	Driftsutgifter	44 695 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	247 023 000
Post 30	Opprydding Søve	22 200 000
Sum kap. 907		313 918 000

Inntekter

Kap. 3907	Norsk nukleær dekommisjonering	Beløp
Post 01	Innbetaling fra IFE	8 500 000
Sum kap. 3907		8 500 000

NND har ansvar for å planlegge virksomheten i 2021 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.2.).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet.

Bevilgningen på kap. 907, post 01 skal dekke lønn, husleie og andre driftsutgifter. I tillegg er Institutt for energiteknikk bevilgning på kap. 908, post 70 gitt stikkordet *kan nyttes under kap. 907, post 01* slik at bevilgninger fra den posten også kan benyttes om nødvendig.

Bevilgningen på kap. 907, post 21 skal benyttes til nødvendige oppryddingsrelaterte aktiviteter. Dette omfatter bl.a. videre utredninger og løsninger for behandling av ikke-lagringsbestandig brukt reaktorbrensel, trygg lagring og deponering av reaktorbrensel og annet radioaktivt avfall, tredjeparters kostnader til å delta i ulike prosesser og planlegging av fremtidig dekommisjonering av reaktoranleggene. Utredninger knyttet til overføring av nukleære oppgaver, anlegg og personell fra IFE til NND dekkes også over denne posten. De høyest prioriterte tiltakene er oppfølging av DSAs pålegg om håndtering av brensel og utbedring av lagerforholdene for brenselet. IFE beslutter prioritering mht. oppfølging av pålegg.

Til post 21 er det også knyttet en bestillingsfullmakt på 188 mill. kroner. Denne kan benyttes til å inngå avtaler i 2021, men hvor utbetalingen vil komme i 2022 eller senere.

Bevilgningen på kap. 907, post 30 skal gå til å dekke kostnader til miljøtiltak knyttet til Søve gruver.

IFE skal betale et finansieringsbidrag for oppryddingen. Det er lagt til grunn at 8,5 mill. kroner overføres staten ved NND og inntektsføres på kap. 3907, post 01. Denne inntekten er IFEs bidrag til finansiering av oppryddingskostnadene.

8.2 Finansielt rammeverk

Det vises til bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Norsk nukleær dekommisjonering skal føre regnskap etter kontantprinsippet.

8.3 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningen på kapittel 907 stilt til disposisjon for Norsk nukleær dekommisjonering.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Mari K. Kallåk
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Riksrevisjonen

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Institutt for energiteknikk

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2021

Måned	Dato	Aktivitet
Jan. – feb.	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2020, jf. eget brev fra NFD med frister
Mars	1. mars	Ev. innspill til revidert budsjett 2021 Milepælsplan forprosjekt dekommisjonering Årsrapport 2020
April	1. april	Budsjettforslag 2022, inkludert rapportering om videreutvikling av prosjektplanlegging og budsjettering Rapportering om prioritering med IFE Vurdering av infrastruktur på Kjeller med IFE Rapportering våpenanvendbart materiale med IFE Kvartalsvis rapportering på overføring med IFE
Mai	12. mai	Etatsstyringsmøte
Juni	1. juni Juni	KVU oppbevaring av radioaktivt avfall Tilstandsvurdering KLDRA med IFE Kontraktssamtale med virksomhetsleder
Juli	1. juli 1. juli	Kvartalsvis rapportering på overføring Kvartalsvis rapportering forprosjekt dekommisjonering
Sept.	20. september 20. september 20. september	Halvårsrapportering 2021 NNDs interne risikovurdering for 2021 Status økonomi per 31. aug., inklusive eventuelle innspill til endringsproposisjon høstsesjon 2021
Okt.	1. oktober Oktober	Kvartalsvis rapportering på overføring Kvartalsvis rapportering forprosjekt dekommisjonering Helhetlig risikovurdering med IFE Dialog om tildelingsbrev for 2022
Nov.	1. november November	Innspill til store satsinger 2023. Det skal være ett felles innspill fra NND og IFE. Etatsstyringsmøte høst
Des.	31. desember	Tildelingsbrev for 2022

Vesentlige avvik prinsipielle spørsmål og spørsmål av vesentlig politisk interesse innen det nukleære området, herunder tiltak som kan påvirke den langsiktige ressursanvendelsen, og vesentlige spørsmål om sikkerhet og beredskap skal legges fram for NFD skriftlig ved ansvarlig avdelingsledelse på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Nærmere informasjon om format og innhold i de ulike leveransene i styringskalenderen for virksomheter under Nærings- og fiskeridepartementet finnes i vedlegget "*Spesifisering av felles bestillinger i styringskalenderen for NFDs statlige virksomheter for budsjettåret 2021*".

VEDLEGG 2: FULLMAKTER 2021

Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i Finansdepartementets (FIN) rundskriv R-110, sist oppdatert 10.01.2020. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av FIN (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

NFD delegerer med dette følgende fullmakter til Norsk nukleær dekommisjonering for 2021, med de utdypende vilkår som er fastsatt i FINs rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.6:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 29. mai 2015.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten mot tilsvarende innsparing i de neste fem budsjettårene.

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskrivet. Det bes om rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.